

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI
KERESKEDELMI ÉS
IPARKAMARA

FÓKUSZBAN DÉLKELET-ÁZSIA

Új piacok: célok, lehetőségek és eredmények

Köszöntő

A hazai gazdasági környezetben való minél jobb eligazodás ösztönzése mellett a Hajdú-Bihar Megyei Kereskedelmi és Iparkamara deklarált célja a magyar vállalkozások külföldi piacra juttatásának az elősegítése is.

Egyre inkább feladatunknak tartjuk – összhangban a kormányzat törekvéseivel – azt, hogy amit eredmény oldalon kivisznek az országból a multinacionális cégek, azt a pénzt a kkv-szektor képes legyen egyre nagyobb mértékben az exportból visszahozni. Az ázsiai piac nem csak mint árufelvevő jöhet szóba, hiszen az ázsiai térségben olyan változások mentek végbe az elmúlt 25 évben (számos területen világszínvonalat hoztak létre, szinte a semmiből), amit megtanulhatunk tőlük. Olyan nemzeti cégeket és egyesvállalatokat alakítottak (például informatikában, telefóniában, járműgyártásban), ahol az oktatásra, az innovációra helyezték a hangsúlyt, és mára már globálisan számolnak velük a világ legfejlettebb piacain is. Az a sikerre törekvő mentalitás, ami hihetetlen önfegyelemmel párosul, igazán példa lehet a magyar vállalkozások számára. Az ázsiai cégek ugyanis nem pusztán adaptáltak technológiákat nagy számban, hanem tovább is fejlesztették.

Amikor egy magyar vállalkozás más földrészre lép, nemcsak az ottani jogszabályi környezettel, de a munka- és a vállalkozási kultúrák különbözőségével is számolnia kell.

Ebben a felkészítő szakaszban is igyekszik a Kamara hazai cégeknek segítséget nyújtani: információkkal, tréningekkel, szakmai konferenciák, üzleti utak, kétoldalú tárgyalások szervezésével, generálásával, gondoljunk csak a derecskei alma tajvani sikerére. Közös feladatunk van bőven, hiszen a délkelet-ázsiai magyar export volumene messze elmarad az importétól.

Miklóssy Ferenc
a Hajdú-Bihar Megyei
Kereskedelmi és Iparkamara elnöke

Fotó:
HBKIK Archív

Irányt mutatunk

A Hajdú-Bihar Megyei Kereskedelmi és Iparkamara színvonalas szolgáltatásaival – magasan képzett munkatársaival – támogatja a helyi vállalkozások működését, versenyképességük, innovációs tevékenységük növelését, piacra jutásukat, külföldi kapcsolataik szélesítését.

A Kamara egyik stratégiai feladata a külföldi kapcsolatok erősítése, melynek révén lehetőséget teremt a helyi vállalkozások külföldi piacokon való megjelenésére, illetve a külföldi üzleti partnerek, befektetők megyében való letelepedésére, közös vállalkozások alapítására.

Ehhez nyújt segítséget az Enterprise Europe Network is, amely a Kamarán keresztül, 63 országban több mint 600 szervezettel köti össze a helyi vállalkozásokat.

Kamaránk a délkelet-ázsiai piacra jutás terén már több sikertörténetet, jó gyakorlatot tudhat magáénak, ezzel is igazolva, hogy nagy potenciál rejlik a délkelet-ázsiai piacokban a minőségi magyar termékek számára.

Kamaránk külföldi piacok feltárásában játszott szerepvállalását jól példázzák az EAGLE-projektek eredményei is.

A külpiacokon jelen lévő magyar kis- és középvállalkozások (kkv-k) számára az európai piacok többnyire ismertek, vagy könnyen megismerhetők. Az üzletkötési szokások, a protokoll és az etikett hasonlóak a hazai gyakorlathoz. A közel- és közép-keleti, valamint az ázsiai piacok jellemzően eltérnek az európaiktól, a magyar kkv-k számára kevésbé ismertek, nem beszélve az eltérő kulturális, jogi környezetből és a távolságból adódó kockázatokról. Hiába tehát a kiváló magyar termék, vagy szolgáltatás, a versenyképes ár, ha az üzleti tárgyalás a helyi üzleti kultúra ismeretének hiányosságai okán eredménytelenül végződik.

A Hajdú-Bihar Megyei Kereskedelmi és Iparkamara részvételével – hat európai uniós ország konzorciumában, a Londoni Kereskedelmi és Iparkamara vezetésével – megvalósult Eagle 1 és 2 projektek keretében szervezett közös üzleti utak ezt a szakadékot is sikerrel hidalták át.

Az Eagle 1 projekt keretében az Egyesült Arab Emírségekbe szervezett üzleti útra 2016. szeptember 3–8. között került sor. Magyarországról – elsősorban Hajdú-Bihar megyéből – hét vállalkozás képviseltette magát a közös európai delegációban, amely Abu-Dhabi, Dubai és Sharjah városokban vett részt üzleti tárgyalásokon.

A Kamara az Eagle 2 projekt keretében 2017 júniusában szervezett üzleti utat Tajvanba, melyen Magyarországról öt vállalkozás vett részt, elsősorban élelmiszeripari és italgártási ágazatokból. A kinti partner – a Tajvani Kereskedelemfejlesztési Központ (TAITRA) – szervezésében üzletember-találkozót is tartottak Taipeiben.

Mindkét üzleti út jelentős hozzáadott értéket nyújtott a résztvevő vállalkozások számára azáltal, hogy:

- egy hat országos, nagy delegáció tagjaiként vettek részt a fogadó ország üzleti rendezvényein;
- a kiutazás előtt felkészítő tréninget nyújtottunk számukra, ahol a kulturális és protokollbeli sajátosságokat, eltéréseket is megismerhették;
- ismert, kompetens helyi partner (kereskedelmi kamara, országos kereskedelemfejlesztő ügynökség) szervezte számukra az üzleti tárgyalásokat;
- lehetőségük nyílt a helyi piaci viszonyok megismerésére, céglátogatásokra;
- a nemzetközi üzleti delegáció tagjai közötti megbeszélésekre is alkalmuk nyílt.

Ezeknek a sikertörténeteknek a felidézésével, a célpiacok bemutatásával igyekszünk ebben a kiadványunkban a vállalkozások számára információkkal szolgálni, ösztönöznünk őket a délkelet-ázsiai gazdasági lehetőségek felfedezésére és kiaknázására, melyhez Kamaránk készséggel nyújt segítséget, iránymutatást.

Fotó:
depositphotos.com

Messze esett az alma a fájától

avagy a magyar almalé sikere Tajvanban

A Hajdú-Bihar Megyei Kereskedelmi és Iparkamarának az európai uniós Eagle 2 projekt keretében 2017 nyarán Tajvanba szervezett üzleti útján a magyar üzleti delegáció tagja volt a Bold-Agro Kft. is.

A Tajvani Kereskedelemfejlesztési Központ (TAITRA) szervezésében létrejött üzletember-találkozó sikeresnek bizonyult a mezőgazdasági vállalkozás számára, mivel a Bold-Agro Kft. képviselőjét – Szabó Imre ügyvezetőt – a találkozót követően céglátogatásra hívta meg tárgyalópartnerre, a World-Wide Ltd. A tajvani tárgyalások eredményeként, már a konkrét üzleti megállapodás részeként a külföldi cég képviselői ellátogattak a Bold-Agro Kft. derecskei telephelyére, ahol betekintést nyerhettek az almalégyártás folyamatába.

A látogatás során jelentették be a World-Wide Ltd. és a Bold-Agro Kft. képviselői a sikeres megállapodás és üzletkötés tényét, a várhatóan havonta egy konténer almalé kiszállítását Derecskéről Tajvanba. Szabó Imre, a Bold-Agro Kft. ügyvezetője szerint a termék különlegesen jó minőségén és ízvilágán túl a tajvani képviseletet az almáskertben tett látogatás, a fenntartható és felelős kertgazdálkodás technológiája, a cégre jellemző társadalmi felelősségvállalás is megragadta.

Szabó Imre
ügyvezető

A megállapodás létrejöttében a Kamara kulcsszerepet játszott azért, hogy felkészítette a vállalkozókat a tajvani kereskedelmi viszonyok sajátosságaira, megszervezte a kiutazást, összehozta a tárgyaló feleket Tajvanban, és aktívan részt vett az előkészítő tárgyalásokon. A tajvani partner képviselői külön is kiemelték a Hajdú-Bihar Megyei Kereskedelmi és Iparkamara megállapodásban betöltött híd szerepét.

A Bold-Agro Kft. a gyümölcsleveket olyan első osztályú magyar almákból készíti, melyek a vállalkozás saját derecskei okoskertjéből származnak. A Derecskei Gyümölcsös új brandje a DÉR Juice, mely almái három különleges talaj találkozásában gyökereznek, különleges klímában növekednek és okos rendszerek gondozzák őket. Az eredmény egy prémium, utánozhatatlan friss ízvilág, melyre Tajvan mellett más távoli országok népei is rácsodálkoznak.

Fotók:
Bold-Agro Archív és
depositphotos.com

Hideget meleg szívvvel Tajvanban is

A Mirelite Mirsa Zrt. különféle gyorsfagyasztott zöldségek és gyümölcsök, valamint tésztafélék gyártásával foglalkozik. A hűtőház 1984-ben kezdte meg működését Albertirsán. 1992-től a vállalat a nürnbergi székhelyű Schöller vállalatcsoport, majd a Nestlé csoport leányvállalataként működött. 2003-tól 100%-os magyar tulajdonban van a hűtőház. A cég szinte az összes Magyarországon fellelhető termesztett zöldség- és gyümölcsfajtát feldolgozza, nyomon követi a termék útját a vetőmagtól a fogyasztó asztaláig. A termékgyártás és csomagolás korszerű technológiákkal és gépekkel történik. A kiváló minőség garanciája a gyorsan feldolgozott, friss nyersanyagokon felül, a színsztályozó géppel történő készáru válogatás is. Érzékszervi, analitikai és mikrobiológiai vizsgálatokhoz jól felszerelt laboratóriummal rendelkeznek, az üzemben HACCP-rendszer működik, mely az élelmiszer-biztonságot hivatott szavatolni.

Folyamatos technológia- és termékfejlesztéseik teszik lehetővé a minőségfejlesztésben, valamint az exportértékesítés volumenének növelésében elért eredményeket, amely a hazai élelmiszer-gyártók és -feldolgozók számára kitörési pontot és növekedési potenciált jelent, emellett pedig a magyar mezőgazdasági termelőket is nagyobb értékesítési lehetőséghez juttatja. A vállalat nemcsak belföldre, hanem a világ számos országába és Ausztrália kivételével az összes kontinensre szállítja gyorsfagyasztott termékeit. Magyarország legnagyobb fagyasztó-tároló kapacitásának köszönhetően bértárolással is a partnerek rendelkezésére áll.

A Mirelite Mirsa Zrt. is részt vett az Eagle 2 projekt keretében a Hajdú-Bihar Megyei Kereskedelmi és Iparkamara által 2017 nyarán szervezett tajvani kiutazáson. A tajvani tárgyalások eredményeként a cég megállapodást kötött a Taiwan Food Ltd.-vel és a Food Mei Ltd.-vel fagyasztott zöldségek beszállítására. A magyar tulajdonban lévő, családi vállalat folyamatos innovációinak köszönhetően, termékei kiváló minőségével nyerte el a kelet-ázsiai partnerek bizalmát.

Losó Viktor
igazgató

Fotók:
Mirelite Mirsa Archív és
depositphotos.com

Tündérmese Malajziában

avagy nemzetközi márkaépítés a divatiparban

Faludi Gabriella
ékszertervező

A Faludi G márkát Faludi Gabriella ékszertervező hozta létre 2011-ben. A debreceni vállalkozó egyedi ékszerkollekcióit rendkívüli színekkel és formákkal ötvöztet innovatív technikákkal alkotja meg.

A Faludi G márka 2017 novemberében bemutatkozhatott a Kuala Lumpuri Fashionweeken és a KL Alta Moda szervezésében megrendezendő high fashion eseményen is, melynek fővédnöke Jimmy Choo, a ma élő egyik leghíresebb cipőtervező volt, szervezője pedig Dodi Mohasdi Hj Mohammad, Jimmy Choo menedzsere.

A meghívást a legújabb kollekciónak, a Crystallogenesisnek köszönhetette a művésznő. Ez az ökoinnovációt megvalósító ékszersorozat a műhelyben lévő alapanyag körforgásának kialakítását célozza, 100% alapanyag felhasználás mellett, zéró hulladék keletkezésével.

A KL Alta Moda eseményre való meghívás nagy megtiszteltetést és óriási lehetőséget képviselt Faludi Gabriella számára, ugyanakkor nagy kihívást jelentett egy ilyen távoli és idegen országban kiállítani. Ezért a Hajdú-Bihar Megyei Kereskedelmi és Iparkamara Enterprise Europe Network (EEN) irodájának munkatársai a sikeres szereplés érdekében összegyűjtötték a malajziai piaccal kapcsolatos legfontosabb információkat, és segítettek a Malajziai Vámhivatal által kért szükséges dokumentumok előkészítésében is, valamint a kiutazás finanszírozása érdekében támogatási programokat, lehetőségeket kutattak fel számára.

Az EEN Üzleti Partnerkereső Adatbázisában megjelenő üzleti ajánlatok folyamatos figyelése mellett rendszeres tájékoztatást nyújtunk az ékszertervezőnek a vállalkozása számára releváns nemzetközi eseményekről.

Faludi G sikertörténete nemzetközi elismerést is hozott, 2018-ban megnyerte az Enterprise Europe Network „Ready to Grow” pályázatát, mely újabb lendületet adhat a márkának.

Portréfotó:
Derencsényi István,

fotók:
Faludi G Archív

Víziszárnyasaik „szárnyalnak” Ázsiában is

A debreceni Tranzit Csoport jelen van az igényes szingapúri piacon is

Szabó Ákos
vezérigazgató

Három évtized, 1700 munkatárs, az elmúlt évben 60 milliárdos árbevétel, évi 2 millió liba, 10 millió kacska és 15 millió brojler előállítás – így néz ki egyetlen mondatba sűrítve a Szabó Miklós és családja által alapított és tulajdonolt Tranzit Csoport, melyet a víziszárnyasok előállítása, feldolgozása és kereskedelme tekintetében ma már a világpiac is előkelő helyen jegyeznek. Ezúttal az ázsiai jelenlétükről beszélgettünk Szabó Ákos vezérigazgatóval, aki öt éve vette át édesapjától a mind nagyobb cégcsoport irányítását.

Minőséghez szoktak

Víziszárnyasban számukra a legnagyobb felvevőpiac ugyan Európa, de az ázsiai exportjuk is egyre számottevőbb. A legnagyobb létszámú fogyasztói piac például (főleg a kacsánál, ami mindinkább tömegtermékké kezd válni) már napjainkban is Ázsia. A délkelet-ázsiai térség államai közül Szingapúrba (ahol egyébként évek óta jelen vagyunk) most kezdünk szállítani olyan prémium árukat is, mint például a kacsacomb. Szerencsére mostanra náluk is kialakult egy olyan igényes fogyasztói réteg, akik a magas minőséget és termékbiztonságot az árakban is hajlandóak elismerni. Komoly tradíciója van az összes ázsiai országban a kacsafogyasztásnak, napi fogyasztási cikknek számít arrafelé. Van még néhány állam (mint Tajvan, Kína vagy Hongkong), ahol a liba is megtalálható. Például Hongkongban kedvelt a libaláb, a libafej, Tajvanon és Kínában pedig fogyasztják a libát egészben, vagy darabolva is. Éppen az előbbieknél okán az ázsiai piacokban óriási potenciált látunk. Hosszú ideig szinte kizárólag Európára koncentráltunk, de ez mostanra megváltozott – mondta a fiatal vállalatvezető.

Majd arról beszélt, hogy a csirke is magasán helyezkedik el a fogyasztási preferenciában az ázsiaiaknál. „A nehézséget ezen a területen az jelenti, hogy csirkét a világon mindenhol szállítanak oda, így hatalmas a verseny. A délkelet-ázsiai térségben a Fülöp-szigeteken most próbáljuk megvetni a lábunkat, de ez már

csak a nagy földrajzi távolság és a kulturális különbségek miatt sem egyszerű. Ráadásul Kínában vagy Japánban (ahol százmillió, sőt, milliárdos népesség található) a magyarországi volumenek el-törpülnek az igények mellett. Ott nem néhány tíz, hanem néhány száz vagy akár ezer konténerről beszélnek a megrendelők. De van potenciál a csirkében is; főleg a speciális termékekre (például Japánban csirkecombfilére) mutatkozik igény. Mi már ott vagyunk, köszönhetően a versenyképes árainknak. Másfelől (mondjuk Hongkongban) kereslet van a kaparóra is, amit meg az magyaráz, hogy a rengeteg embert etetni kell valamivel, de (érdekes módon) ebből is inkább a magasabb minőséget keresik...”

Megfizetik a jobbat

Víziszárnyasból a legnagyobb potenciál Kína, Hongkong és Tajvan. Utóbbi klasszikusan nagy libafogyasztó is, mert évek óta küszködnek a madárinfluenzával. Az extenzív tartástechnológia miatt nem tudnak kellő hatékonysággal fellépni a betegség ellen, ezért importra szorulnak.

– Kínában és Hongkongban a már említett kuriózum termékek mennek (szárny, fej, láb, nyak), ezeknek számtalan elkészítési módja létezik az ázsiai gasztronómiában. Ugyanitt megjelentünk olyan kurrens termékekkel is, mint a kacsacomb, hiszen mind több ázsiai fogyasztó a minőséget és a magas szintű termékbiztonságot keresi. Megfizetik a drágább európai árut, mivel jó náluk a renoméja – osztotta meg velünk tapasztalatait Szabó Ákos.

„Együtt erővel könnyebb”

A Tranzit Csoport nemrégiben közös vállalatot alapított a francia baromfi-riásként emlegetett LDC csoporttal, ezért azt is megkérdeztük Szabó Ákostól, hogy a szinergiákat képesek lesznek-e például a további exportpiacok felkutatása során összeadni? – A legnagyobb segítséget mindkét fél számára a folyamatos információcseréje jelenti. Ha nekik van egy jó partnerük, azt „beprotezsálják” nálunk és mi is hasonlóképpen teszünk fordított esetben. Szorosan együtt dolgozunk például az új piacok felépítésében is, tehát alapvetően tudás- és információcseréről beszélhetünk – árulta el.

Ugyancsak tőle hallottuk, hogy Japán népessége különösen igényes fogyasztói réteg, ott például extra árat fizetnek a magyar kacsáért (melles, combos, darabolt termékekért) a thaiföldi olcsóbb, de gyengébb minőségű áruhoz képest. „Egy olyan magas konyhakultúrájú országban, mint Japán, ez a fajta igényesség természetes. Eleve szinte mindent nyersen vagy félnyersen fogyasztanak, ahhoz pedig minőségi alapanyag kell. Lassan egy évtizede, hogy benn vagyunk ezen a tényleg nagyon igényes ázsiai piacon” – mondta a vezérigazgató.

EU-n belül és kívül

Az is kiderült a beszélgetés során, hogy bizony óriási különbség van az EU-n belüli és az EU-n kívüli országokba történő export feltételrendszere között.

– Az Unión belül könnyebb dolgunk van, mivel azonos a jogi környezet, könnyű információt szerezni a potenciális partnerről, mondjuk egy vevőbiztosítási cégen keresztül, vagy akár az iparági szereplőktől. Ha kilépünk például Ázsiába, mindjárt az első nehézség megtalálni a megfelelő, megbízható partnert. Limitált a rendelkezésünkre álló információ, ezért aztán nagyobb energiát kell szánni a partnerkeresésre. Idegen terepen nem árt óvatosan lépkedni, először csak kisebb volument szállítani, nehogy belefussunk valami szélhámosságba.

Az eligazodásban sokat segíthetnek a nagykövetségek, a kereskedőházak, a kereskedelmi kirendeltségek és a kereskedelmi és iparkamarák; mi támaszkodunk is rájuk a piacépítés során rendszeresen. Nagy segítséget jelenthet a piac feltárásában a kiállításokon való részvétel, vagy pusztán tájékozódás. Mindez nélkülözhetetlen egy olyan szituációban, amikor egy magyar cég esetleg a világ másik felén teljesen új jogi és üzleti környezetbe csöppen bele, és próbál ott talpon maradni – fogalmazott Ákos.

Szöveg:
Petneházi Attila
Fotók:
Tranzit Csoport Archív

Egy vietnámi–magyar fejlesztési projekt bemutatása

Bárány László tulajdonos

A Master Good cégcsoport Északkelet-Magyarország területén működik, integrált takarmány termeltetéssel, baromfi tenyésztéssel, keltetéssel, csirke hizlalással és feldolgozással foglalkozik. A takarmánynövények integrációját, baromfi tenyésztést, keltetést, csirke hizlalást a Baromfi-Coop Kft. végzi. Az élőbaromfi feldolgozását, valamint a továbbfeldolgozott termékek előállítását, értékesítését a Master Good Kft. szervezi, irányítja. A vállalkozást 1994-ben alapítottuk 5 fő munkavállalóval. Jelenleg a cégcsoport munkavállalóinak száma 2200 fő. A vállalkozás 100%-ban családi tulajdon, a cégcsoportot a Bárány család működteti.

Előzmények

A Debreceni Agrártudományi Egyetemen (1972–1977) végeztem tanulmányaimat, ahol csoporttársam volt egy vietnámi fiatalember, Le Gnoc Than, akit mindnyájan kedveltünk, szorgalmáért, jó tanulmányi eredményeiért tiszteltünk.

Az egyszerűbb névhasználat miatt valamennyien csak Tominak hívtuk. Nos, Tomi 1980-tól „visszaköltözött” Magyarországra a vietnámi feleségével, és itt folytatták közös életüket. A baráti kapcsolat is folytatódott, így rajta keresztül állandó friss ismeretanyagunk volt a vietnámi gazdasági és gazdaságpolitikai viszonyokról. A kétezres évek elején Tomi egyre gyakrabban mondta, hogy: „Gyere, látogass el Vietnámba, hiszen a gazdasági fejlődés beindult, közel százmillió ember komoly fogyasztási potenciállal rendelkezik és a csirkehús nagyon népszerű Vietnámban.” Az első látogatásra 2009-ben került sor, ami turisztikai szempontból nagyon nagy élmény volt, de befektetői szempontból – nulla. Bár az akkori Agrárminisztériumban miniszterhelyettesi szinten fogadtak minket, de a kormány minden áron azt várta el, hogy az állami szektorba ruházzunk be, létrehozva egy teljes baromfi integrációt. Ezt sem akkor, sem később nem tudtuk bevállalni, így a befektetés ötlete csak lehetőség maradt. Hét évvel később, 2016-ban megkeresett egy volt nagykövetségi munkatárs, hogy egy vietnámi nagy takarmánygyártó cég (magántulajdonú családi vállalat)

Bárány László
tulajdonos

Az épülő
tenyésztelep

szeretné felvenni velünk a kapcsolatot, mivel úgy döntöttek, hogy tevékenységüket kiegészítik baromfitenyésztéssel és naposcsibe keltetéssel. Azt javasoltam, látogassák meg a vállalkozásunkat, a Baromfi-Coop Kft.-t és nézzék meg, hogy mi mit hogyan és miért csinálunk.

A vállalkozás neve Phu Gia, egy tőkeerős családi vállalat, amely az üzleti megbeszélésünk végén megbízott bennünket egy tenyésztési, keltetési, zöldmezős beruházás projekt vezetésével. Ez a gyakorlatban azt jelentette, hogy a helyszíni felmérések után mi készítettük el a vietnámi beruházáshoz az összes tervdokumentációt, mi pályáztattuk a beruházást végző külső cégeket, beleértve a gépek és technológiai berendezések szállítóit is. A projekt fontos eleme – a kivitelezési munkálatok helyszíni ellenőrzésén túl – a leendő szakmai irányítók (telepvezetők, keltető üzemvezető, állatorvosok és üzemeltető mérnökök) három hónapos magyarországi betanítása. A betanítás során szembesültünk azzal, hogy a műszaki végzettségű mérnökök szakmai képessége megfelelő volt, azonban ugyanezt nem mondhattuk el a frissen diplomázott állatorvos és állattenyésztő munkatársakról. További gondot jelentett – és jelent napjainkban is – a nyelvi nehézségek megléte. Bár „elméletileg” a diplomás mérnökök, állatorvosok beszélnek angolul, de ennek színvonala és az általuk használt „vietnámi angol” kiejtés komoly problémát jelentett.

Az első projekt 2018 márciusára befejeződött, ahol zöldmezős beruházásban létesült egy komplex szülőpár előnevelő és tenyésztelep, valamint az ezt kiszolgáló évi 9 millió tojás keltetési kapacitású keltető üzem.

A tenyésztelepek és a keltetőüzem 3D terve

A Phu Gia cég a projekt megvalósításánál felismerte azt a tényt, hogy a szaporítási üzletág (tenyésztés, keltetés) csak akkor kerülhet piaci biztonságba, ha mögé megépül egy kapacitásában harmonikusan illeszthető csirkevágó- és feldolgozó üzem is. A vietnámi fél felvetése az volt, hogy ezt már közös cég alapításával, joint-stock company formában valósítsuk meg. Itt lépett be az üzletfejlesztésbe a Master Good Kft., amely a közös vállalatban 60% üzletrészt birtokol. A beruházáshoz a műszaki terveket mi készítettük, a kivitelezőket, a gépbeszállítókat – hasonlóan az előző projekthez –, mi választottuk ki. Az épülő új baromfifeldolgozó üzem alapkövetelményére 2018. július 6-án került sor. A beruházókön kívül az eseményen ott volt Nagy István, Magyarország agrárminisztere, és a vietnámi agrárminiszter is. A vietnámi közös vállalkozásunk neve Viet-Avis Zrt. lett. A csirke vágó- és feldolgozó üzem induló kapacitása 8 millió db csirke/év, amelyet négy éven belül további műszaki fejlesztéssel meg kívánunk duplázni.

Ezen a helyen szeretném megosztani az előkészületekkel, a beruházással és a kivitelezéssel kapcsolatos tapasztalataimat.

A fejlesztés története

A fejlesztés Vietnám északi részén, Hanoitól 150 km-re, Thanh Hoá városában valósult meg. Ebben a tartományban (két magyarországi megyényi terület) 4,6 millió ember él.

A beruházáshoz szükséges telek, terület megvásárlása

Vietnámban nincs magánföldtulajdon, minden földterület – legyen az állami, ipari övezeti, vagy mezőgazdasági –, 100%-ban állami tulajdonban vannak. Annak megvásárlását a vietnámi törvények nem teszik lehetővé, csak és kizárólag hosszú távú (49 éves) föld-

Az üzem 3D látványterve

bérlet lehetséges. Ha mezőgazdasági területből kell átminősíteni termőföldet, ott első körben kártalanítani kell az addigi földbérlet gazdákat, meg kell fizetni a kivonás-átminősítés illetékét, ezen túl még számítani kell az éves, igen magas bérleti díjakra is. Esetünkben egy közel 6 hektáros földterület fent említett költségei 105 millió forintnak megfelelő vietnámi dongba kerültek. Ezen felül a terület éves bérleti díja 6 millió forint lesz.

Az adminisztrációról és a bürokráciáról

Mint minden szocialista berendezkedésű országban, Vietnámban is valamennyi döntéshozatal központosított, lassú és nehézkes. Ez alól a mi Viet-Avis beruházásunk talán kivétel volt, lévén, hogy egy olyan tartományban ruháztunk be, amelyik kevésbé iparosodott, a gazdasági ágak között meghatározó az agár-élelmiszeripar, és ezen a területen jelentős fejlesztéseket terveznek.

Az építési engedélyek kiadásánál sokszor gyorsító pályán voltunk, de már Vietnámban is fel kell készülni a környezetvédelem, a víz-védelem és az egyéb, egyre szigorodó jogszabályok betartására.

Mindezekkel együtt a jogerős építési engedélyt a beadást követő 60. napon megkaptuk.

A vietnámi kivitelezés műszaki színvonala, várható költségei

Ezen a területen nagyon sok pozitív tapasztalatot szereztem. Korábban úgynevezett Eximbankos finanszírozásban gondolkodtunk, ahol magas, 50% feletti magyar szállítási arányt kellett volna biztosítani, ráadásul a finanszírozásra ráakódó biztosítéki és egyéb költségek nem is tették vonzóvá ezt a finanszírozási formát. A vietnámi építőipari és szerelőipari kapacitások mind árban, mind minőségben lényegesen kedvezőbbek, mint idehaza. Az építőipari kivitelezési költségek (anyag+díj) összesen a magyar költségek maximum 70%-át teszik ki. A határidőket szigorúan betartják, ha bármelyik szakterületen kérdésük van, úgy azt a magyarországi mérnöki csapatunkkal egyeztetik, és végrehajtják azok utasításait.

A vietnámi munkaerőről, munkabér költségekről

Vietnámban néhány éve vezették be az ötnapos munkahetet, ezt is csak a közsférában foglalkoztatottak részére. Az üzemekben, gyárakban jelenleg is hatnapos munkarendben dolgoznak. Van, ahol a hatodik napi munkavégzést beépítik a havi munkabérekbe, más helyeken ezt külön számfejtik a dolgozók részére. A vietnámi munkavállalók szorgalmasak, fegyelmezettek és tisztelettudóak.

Egy betanított munkás nettó bére 6-7 millió Dong/hó, egy szakmunkásé 10-12 millió Dong/hó, míg egy mérnök havi keresete nettó 20-35 millió Dong/hó, képesség és munkatapasztalat szerint (10 000 vitenámi Dong körülbelül 120 forintnak felel meg). Vietnámban a nettó fizetésre valamennyi járulék összesen +21,5%.

A projekt várható befejezése, további terveink Vietnámban

A Viet-Avis csirkevágóüzeme várhatóan 2019 októberének közepén elkészül, november elsejétől elindul a vágási, feldolgozási tevékenység. 2019. április 15–30. között 55 fő leendő vietnámi munkatársunkat hozzuk el Magyarországra 6 hónapos betanítási időszakra. Fontosnak tartjuk, hogy azt a termelési, higiéniai és minőségi kultúrát megtanulják és majd a gyakorlatban alkalmazzák, amivel a Master Good kisvárdai feldolgozó üzemében megismerkednek. A Viet-Avis nem csupán egy csirkevágó- és feldolgozó üzem lesz Vietnámban, hanem a Master Good baromfi termékeinek közvetlen disztribútora a vietnámi piacon.

A Master Good Kft. közel 40 országba exportál termékeket, de a külszági vevőink a saját belső piacain nem a mi érdekeinket, hanem a saját profitelvárásaikat képviselik.

A Viet-Avis kereskedelmi és ellátási rendszerén keresztül elsődleges piaci információkat kapunk, és ezek felhasználásával hozunk döntéseket egy perspektivikus piaci szektorban, Vietnámban.

Fotók:
Master Good Archív,
depositphotos.com és
shutterstock.com

Pallas Athéné Innovációs és Geopolitikai Alapítvány

A Pallas Athéné Innovációs és Geopolitikai Alapítványt (PAIGEO) 2014-ben hozta létre a Magyar Nemzeti Bank, abból a célból, hogy támogassa a geopolitikával kapcsolatos tudás teremtését, amely elősegítheti mind a hazai, mind pedig a közép-kelet-európai térség gazdasági fejlődését. Magyarország számára nemzetstratégiai fontosságú, hogy új alapokra helyezze viszonyát a világ különböző gazdasági és politikai aktoraival, különös tekintettel a keleti országokra, ugyanakkor meghatározó szereplővé tudjon válni egy közép-európai együttműködésben is. Ehhez a törekvéshez a Pallas Athéné Innovációs és Geopolitikai Alapítvány tudásteremtéssel, elemzésekkel, nemzetközi és tudományos partnerségek kialakításával, a geopolitikai szakterület hazai aktivitásának serkentésével, a nemzetközi eredmények becsatornázásával tud hatékonyan hozzájárulni, miközben ennek eredményeit a jegybanki alapterveken is alkalmazza.

Az Alapítvány célja:

- olyan, a világ globális működését és a területi fejlődést leíró és prognosztizáló geostratégiai és geopolitikai tudásteremtés ösztönzése, amely segíti Magyarországot és térségeit, valamint a tágabb régió gazdasági fejlődésének előmozdítását;
- a hazai és nemzetközi eredmények gazdaságpolitikai alkalmazásának ösztönzése; a geopolitikához kapcsolódó részterületek, mint például az ágazati és politikai trendek, biztonságpolitika, gazdaságtörténet, városfejlődés mélyebb feltárásának ösztönzése és nyomon követése;
- a tématerületen az ismeretek és tapasztalatok hálózatos megosztása, ennek érdekében nemzetközi geostratégiai intézetekkel („think tank” műhelyekkel) való együttműködések ösztönzése és nemzetközi programokban való magyar részvétel elősegítése, nemzetközi eredmények hazai becsatornázása;
- a szakemberek képzésének ösztönzése;

PAIGEO

PALLAS ATHÉNÉ
INNOVÁCIÓS ÉS GEOPOLITIKAI
ALAPÍTVÁNY

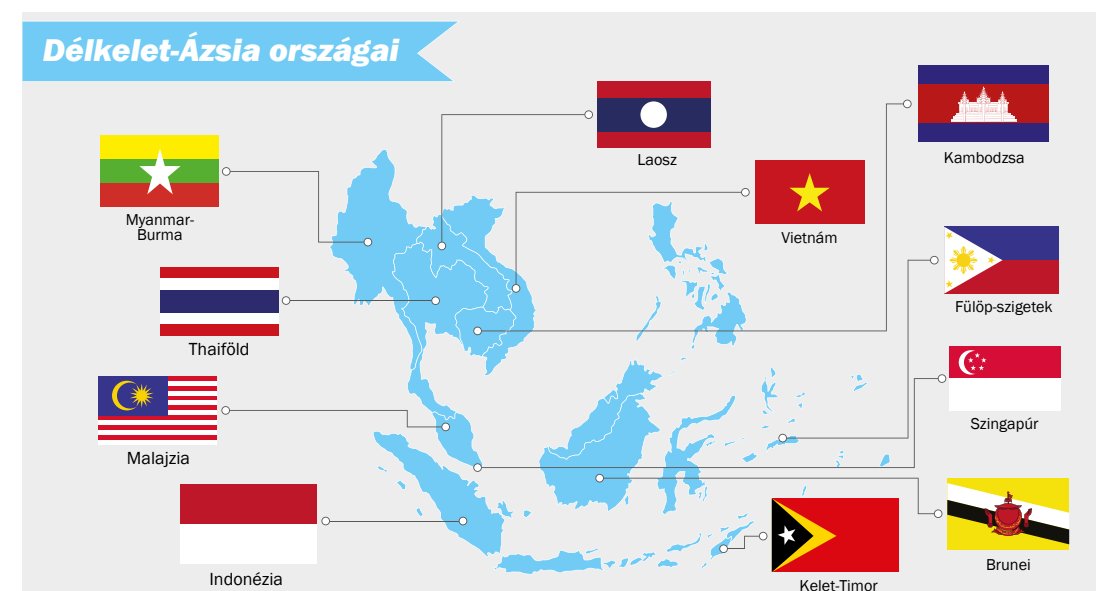
- a legjelentősebb geostratégiai és geopolitikai szakértők, stratégiai gondolkodók hálózatának kiépítése és Magyarországra hívása; gazdaságföldrajzi és gazdaságtörténeti, területi gazdaságtani kutatások gazdaságpolitikában és társadalomirányításban és tervezésben alkalmazható eredményeinek ösztönzése;
- gazdaságstratégiával és tervezéssel kapcsolatos szakmai közélet ösztönzése, különösen műhelymunkák és kutatócsoportok, fórumok támogatásával, geostratégiai és geopolitikai szakmai publikációs aktivitás ösztönzése, nemzetközi szakirodalmak hazai megjelentetése; a közgazdaságtan, a kapcsolódó társadalomtudományi és geográfiai szakterületek és a geopolitikával kapcsolatos összefüggések szakmai vizsgálata;
- geostratégiai és geopolitikai kutatási intézmény kiépítése műhelyek bevonásával a fenti célok érdekében.

Délkelet-Ázsia lehatárolása, országai, kapcsolatai

Délkelet-Ázsia természetföldrajzi közelítésben két nagy tájat foglal magában, az Indokínai-félszigetet és a Maláj-szigetvilágot. Tizenegy ország fekszik ebben a térségben: Mianmar (egykori Burma), Thaiföld, Vietnám, az egyetlen tengerpart nélküli állam, Laosz, Kambodzsa, mint a félsziget országai, Malajzia, mint amely mindkét nagy tájból részesedik, valamint Szingapúr, Indonézia, Kelet-Timor, Brunei és a Fülöp-szigetek a szigetvilágban.

A térség meghatározó északi, szárazföldi, három országgal is határos szomszédja Kína, míg Mianmar révén nyugaton India és Banglades van a szomszédban. A tengeren értelmezhető közelséget északon Japán és Dél-Korea jelenti, de előbbi fő szigeteinek távolsága még a Fülöp-szigetektől is több mint 1500 kilométer; ennél közelebb található Tajvan. Délen Ausztrália, keleten a mikronéziai szigetvilág fekszik Indonézia tengeri szomszédságában, illetve Új-Guinea szigetén pedig Indonézia Pápua Új-Guineával osztozik.

Délkelet-Ázsia mai országhatárainak kialakulására a gyarmatosítás nyomta rá leginkább a bélyegét. Az európai hódítók a XVI. században érkeztek ide és hatalmi vetélkedések során fokozatosan kiterjesztették uralmukat a térségben; döntően angol, francia és

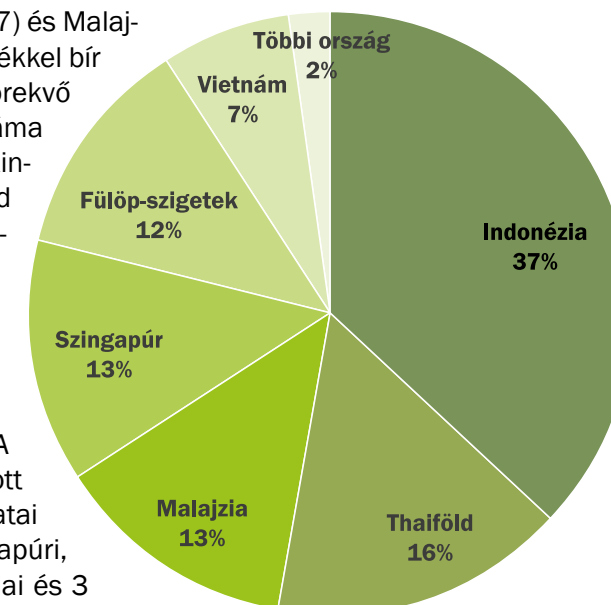
portugál, holland fennhatóság volt a jellemző. A térség államai között a Fülöp-szigetek múltja eltér, mivel először spanyol gyarmat lett, majd 1898-tól az USA fennhatósága alá került, és 1946-ban lett önálló állam. Ki kell még emelni, hogy Délkelet-Ázsia jelentős része a II. világháború idején évekre Japán megszállása alá került.

A 11 ország az ENSZ, az IMF és – Kelet-Timor kivételével – a WTO tagja. Kifejezetten a térség országait foglalja magába a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetsége (ASEAN), amely 1967-ben jött létre, politikai, gazdasági és kulturális együttműködés céljából, ám a hangsúly idővel a gazdasági együttműködésre helyeződött. A 11 ország közül egyedül Kelet-Timor nem tag. Ha a gazdasági vonalat nézzük, akkor kiemelhető még, hogy Indonézia kőolajvagyonára és annak kitermelése révén az OPEC (Kőolaj-exportáló Országok Szervezetének) tagja is. Ha pedig a társadalmi vonalat nézzük, akkor Indonézia, Malajzia és Brunei emelhető ki, mint az OIC (Iszlám Konferencia Szervezetének) tagjai, illetve Malajzia, Brunei és Szingapúr, amelyek pedig, a gyarmati múlt emlékeként, a (Brit) Nemzetközösségnek.

A gyarmati időkben, majd a függetlenség elnyerése után is Délkelet-Ázsia kiszolgáltatott helyzetben volt a világ gazdaságban. A különböző nyersanyagok hosszú időn keresztül áramlottak ki a térségből, ez volt gyakorlatilag az egyetlen forrása a bevételeknek, ami viszont a világpiaci áraknak tette kiszolgáltatottá a gazdaságot. Később egyes országok különböző fejlődési utakra léptek, aminek hátterében leginkább a különböző belpolitikai tényezők álltak. A kelet-, délkelet-ázsiai gazdasági modell szerint a termelésre jellemző, hogy először élőlétféle-igényes tömegárukat, majd beruházás- és nyersanyagigényes nehézipari termékeket állítanak elő, amelyet a nagyobb szaktudást igénylő csúcstechnológiai áruk követnek; ez utóbbiak meghonosodásában a külföldi tőkének nagy szerepe van. A sort a cégek központok, kutatási részlegek birtoklása, a termelés kivitele és a külföldi tőkebefektetés zárja. A térségből Szingapúr jutott el a legmagasabb szintre, mint az egyik ún. NIC1 ország (újjonnan iparosodott országok első körének tagja), és a világ gazdaság egyik „forró pontjává” vált. Őt négy NIC2 ország követi (újjonnan iparosodott országok második köre): Malajzia, Thaiföld, Indonézia és a Fülöp-szigetek. A következő hullámban pedig Vietnam feltörekvő gazdasága áll. Ezek az országok fejlődésüket előnyös közlekedéshálójuk és stratégiai helyzetükre, a gyarmatosítók által lefektetett infrastruktúrára, valamint a tőkefelhalmozás forrásának számító alacsony bérszínvonalra építhették. Az iparosításnak a kezdeti szakasza import helyettesítő célú

volt, ezt követően megjelentek a világpiacra szánt termékek, és innentől az export jelentette a fejlődés húzóerejét. A térség többi országa közül a kis Brunei tudott még nagy szénhidrogénvagyonára építve gyorsabb ütemben fejlődni, viszont Mianmar, Laosz, Kambodzsa illetve Kelet-Timor különböző belpolitikai és geopolitikai tényezők miatt nem igazán volt képes intenzív fejlődési pályára lépni, így általánosságban szerény kapacitású és rosszul működő gazdaság, nagyfokú szegénység a jellemző rájuk.

Délkelet-Ázsia nominál értéken vett GDP-je (2013) közel 2 356 Mrd dollár (Mianmar nélkül). Az országok közül Indonézia emelkedik ki közel 870 Mrd dolláros értékével. Őt Thaiföld (387) és Malajzia (313) követi a rangsorban. 300 Mrd dollár körüli értékkel bír Szingapúr, míg a Fülöp-szigetek már csak 272, a feltörekvő Vietnam pedig 171 milliárddal. Bár Brunei lakosságszáma töredéke Kambodzsnak, Laosznak, szénhidrogénkincsére alapozott gazdaságának évi termelése 16 Mrd dollár, amellyel megelőzi őket (15 illetve 11 Mrd). A hanyattatott sorsú kicsiny Kelet-Timor azonban nem ilyen produktív, így GDP-je az 1,3 Mrd dollárt éri el. A GDP növekedéséről elmondható, hogy az elmúlt évtizedekben elég változó volt országonként a külgazdasági és belpolitikai események hatására; közös volt az 1997-es ázsiai és a 2008-as globális válság negatív hatásai. A térség feltörekvő gazdaságát és az újonnan iparosodott országok jelentősebb súlyát tükrözi, hogy a Forbes adatai alapján a világ 2 000 legnagyobb cége között 20 szingapúri, 16 malajziai, 16 thaiföldi, 8 fülöp-szigeteki, 7 indonéziai és 3 vietnami szerepel.

A délkelet-ázsiai térség GDP-jének országonkénti megoszlása (2013)

Alapadatok forrása:
World Bank World Development Indicators

A gazdasági értéktermelés ágazati összetételére jellemző, hogy az elmaradottabb országokban (Mianmar, Laosz, Kambodzsa, Kelet-Timor) a primer szektor a legnagyobb súlyú, 30-40%-ot tesz ki. A NIC2 országok és Vietnam esetében viszont az ipar súlya magas, 40% feletti. A foglalkoztatottságról elmondható, hogy a primer szektorban dolgozik a lakosság több mint harmada, helyenként akár 45-50%-a, leszámítva az iparosodott Malajziát illetve a fejlett Bruneit, Szingapúrt.

A különböző gazdasági ágak közül a mezőgazdaság szerepe még mindig számottevő Délkelet-Ázsiában, és a térség több terméke világpiaci szinten is kiemelkedik mennyisége, minősége miatt. Kiemelkedő termék a pálmaolaj: a világtermelés több mint 80%-a innen származik; a két fő termelő ország Indonézia és Malajzia, a termék fő felhasználási formája a bioüzemanyag és az édes-

séggyártás, így komoly exportot bonyolítanak le belőle. Problémát jelent azonban, hogy az olajpálma ültetvények kialakításával számos természetes élőhelyet taroltak le. A kaucsuk régóta kinyert és hasznosított alapanyag, amelynek a világban Délkelet-Ázsia vezető előállítója. A nagyságrendet tekintve kiemelhető még a rizs: a világon termesztett mennyiség közel 30%-a itt található. A kakaó előállításában Indonézia Ghánával vetekszik a világranglista 2. helyéért, Elefántcsontpart mögött. A kávé ranglistáján viszont Vietnám a második. Mindkettőből exportra is jut bőven a térségből. A teacserje termesztésében viszont valamivel szerényebb Délkelet-Ázsia pozíciója: Vietnám, Indonézia és Thaiföld emelhető ki, de összesen nincs 10% a teljes mennyiség. A kukorica és maniókatermesztés is fontos, de szerényebb súlyú, és Indonézia emelkedik ki ezen a téren, míg a földimogyoró termesztésében pedig Mianmar és Indonézia számottevő termelő. A cukornád fontosabb térségbeli termelője Vietnám és a Fülöp-szigetek, a dohányé Indonézia. A gyümölcsök közül a banán igen elterjedt, kiemelkedő a termelés a Fülöp-szigeteken Indonéziában, valamint Thaiföldön és Vietnámban. Az ananász is jelentős a Fülöp-szigetek és Thaiföld révén. Az állatállomány szerényebb, az apróbb jószágok (kecske, szárnyasok, sertés) nagyobb száma a jellemzőbb és a hazai fogyasztást szolgálja. A halászat fontos ága Délkelet-Ázsia gazdaságának. Indonézia kiemelkedő halászati hatalom, Kína után a világ második legnagyobb zsákmányszerzője. A nagyság tekintetében mögötte állnak még számottevő fogással Vietnám és a Fülöp-szigetek.

Az energiahordozók terén Délkelet-Ázsia szerepe vegyes. A kőszén-termelésben Indonézia a világtermelés mintegy 5%-át adja, mellette még Vietnám emelhető ki. Indonézia a világ egyik legnagyobb szén exportőre, de a vietnámi kitermelésből is jut bőven külföldre. A kőolaj kitermelés viszont messze elmarad nagyságát tekintve a világban felszínre hozott mennyiségtől. A földgáz esetében sem rendelkezik sokkal fontosabb világpiaci szereppel a térség, mindössze Indonézia és Malajzia emelhető ki, amelyek egyúttal komoly exportőrök is. Az ércek kiemelkedő gazdagsága sem jellemzi a térséget, fontosabbak az ónérc, rézérc. A bauxit kitermelésében Indonézia szerepe azonban számottevő, és az arany- és ezüstbányászat kapcsán is megemlíthető még a neve. A térségbeli vegyipar és kohászat ehhez mérten szerényebb kapacitású, inkább a hazai igényt szolgálja ki. A legnagyobb elektromosenergia-termelő a térségben – népességsúlyából következően – Indonézia, és döntően hőerőművekből származik az áram. Ez világszinten azonban az 1%-ot alig éri el. Mellette Vietnám vízenergia-hasznosítása emelhető ki, valamint a geotermikus energia növekvő hasznosítása.

Az újonnan iparosodott országok második hullámának tagjai az elektronikai, szórakoztatóelektronikai, elektrotechnikai termékek gyártásának világranglistáin sorra tűnnek fel, egyrészt az olyan klasszikus termékek esetében, mint a rádió (Malajzia, Vietnám), televízió (Malajzia, Vietnám, Thaiföld), telefon (Vietnám), háztartási fehéráru (pl. mosógép, hűtőszekrény; Thaiföld, Vietnám), másrészt számítástechnikai berendezések, integrált áramkörök stb. Az iparon belül az autóipar is jelen van, de csak Indonézia és Thaiföld esetében meghatározó.

A külföldi tőke beruházások (FDI) jelentősek Délkelet-Ázsiában az olcsó munkaerőre alapozva. Szingapúr ennek a központja, ahol valamivel több, mint 680 Mrd USD állomány volt 2012-ben. A sort a NIC2 országok folytatják: Indonézia (205), Thaiföld (160), Malajzia (130). Vietnám már csak közel 70, míg a Fülöp-szigetek mintegy 30 Mrd dollár FDI állománnyal rendelkezik.

A kereskedelmi adatok alapján megállapítható, hogy a térség fontos kereskedelmi szereppel bír Ázsiában. Export-import értéket tekintve Szingapúr emelkedik ki. Jelentős még Malajzia, Thaiföld, valamint Indonézia és Vietnám külkereskedelmi forgalma. Brunei kereskedelme ugyan jóval kisebb, ám itt – a szénhidrogén kivitele miatt – az export értéke többszörösen meghaladja az importét. Az országok fő kereskedelmi partnerei egyrészt Kína, Japán és az USA, másrészt az egymás közti kereskedelem is fontos, a fejlettebbeknek Szingapúr, míg a kevésbé fejletteknek általában a szomszédos országok a partnerei. A fő exportcikkek a kevésbé fejlettek esetében nyersanyagok, míg a NIC2 országok esetében pedig alkatrészek, iparcikkek.

Délkelet-Ázsia a kontinens és a világ turistaforgalmában közepes szerepet tölt be, ám Thaiföld és Malajzia kiemelkedik: egyenként közel 25-27 M fős évi regisztrált turistaérkezéssel beférnek a világ első 15 országa közé a világranglistán (2013). Ennek hátterében áll a természeti kincsek, izgalmas nagyvárosok, híres fürdőhelyek vonzóereje, valamint az országok kulturális, gasztronómiai értékei, és nem utolsósorban az a tény is, hogy egyre erősödik a turizmust kiszolgáló infrastruktúra. A második turisztikai körben az egyre nyitottabbá váló Vietnám és az egzotikus Indonézia következik, amelyek ráadásul 8-8 világörökség helyszínnel is rendelkeznek már.

Brunei

Területe:	5765 km ²
Népesség:	450 565 fő
Pénznem:	brunei dollár (BND)
GDP:	33,87 milliárd \$
Egy főre eső GDP:	78 900 \$
GDP növekedés:	1,3%
Munkanélküliségi ráta:	6,9%
Infláció fogyasztói árakon számolva:	-0,2%
Államadósság:	a GDP 2,8%-a
Éves államháztartási hiány:	a GDP -17,3%-a

Magyarország és Brunei között egyelőre még nem jött létre jelentős közvetlen kereskedelmi forgalom. A magyar aktívum meghatározó, importunk Bruneiből gyakorlatilag nincsen.

Fülöp-szigetek

Területe:	300 000 km ²
Népesség:	105 893 381 fő
Pénznem:	Fülöp-szigeteki peso (PHP)
GDP:	877,2 milliárd \$
Egy főre eső GDP:	8342 \$
GDP növekedés:	6,7%
Munkanélküliségi ráta:	5,7%
Infláció fogyasztói árakon számolva:	2,9%
Államadósság:	a GDP 39,9%-a
Éves államháztartási hiány:	a GDP -2,2%-a

Magyarország főbb exportcikkei: közúti jármű, műanyag termék, villamos gép, készülék és műszer.

Magyarország főbb importcikkei: irodagép és gépi adatfeldolgozó berendezés, villamos gép, készülék és műszer, szakmai-, tudományos-, ellenőrző műszer és készülék.

Indonézia

Területe:	1 904 569 km ²
Népesség:	262 787 403 fő
Pénznem:	indonéz rúpia (IDR)
GDP:	3250 milliárd \$
Egy főre eső GDP:	12 400 \$
GDP növekedés:	5,1%
Munkanélküliségi ráta:	5,4%

Infláció fogyasztói árakon számolva:	3,8%
Államadósság:	a GDP 28,8% -a
Éves államháztartási hiány:	a GDP -2,7%-a

Magyarország főbb exportcikkei: elektromos gépek, vegyipari termékek, élelmiszer készítmények, dohánytermékek, járművek, optikai és orvosi mérőműszerek.

Magyarország főbb importcikkei: elektromos gépek, műanyagok és gumi termékek, textilárúk, vegyipari termékek, élelmiszerek.

Kambodzsa

Területe:	181 035 km ²
Népesség:	16 449 519 fő
Pénznem:	riels (KHR)
GDP:	64,21 milliárd \$
Egy főre eső GDP:	4000 \$
GDP növekedés:	6,9%
Munkanélküliségi ráta:	0,3%
Infláció fogyasztói árakon számolva:	2,9%
Államadósság:	a GDP 30,4%-a
Éves államháztartási hiány:	a GDP -1,8%-a

Magyarország főbb exportcikkei: textilipari és nyomdaipari gépek, textilipari alapanyagok és szállítóeszközök, alkoholmentes italok, gyógyászati eszközök.

Magyarország főbb importcikkei: rizs, kerékpár, ruházati cikkek és öltözködéskiegészítők.

Laosz

Területe:	236 800 km ²
Népesség:	7 234 171 fő
Pénznem:	kips (LAK)
GDP:	49,34 milliárd \$
Egy főre eső GDP:	7400 \$
GDP növekedés:	6,9%
Munkanélküliségi ráta:	0,7%
Infláció fogyasztói árakon számolva:	0,8%
Államadósság:	a GDP 63,6%-a
Éves államháztartási hiány:	a GDP -5,5%-a

Magyarország főbb exportcikkei: agrártudás-export, élelmiszerbiztonsági rendszer, víztisztító berendezések

Magyarország főbb importcikkei: N/A

Malajzia

Területe:	328 550 km ²
Népesség:	31 809 660 fő
Pénznem:	ringgit (MYR)
GDP:	933,3 milliárd \$
Egy főre eső GDP:	29 432 \$
GDP növekedés:	5,9%
Munkanélküliségi ráta:	3,4%
Infláció fogyasztói árakon számolva:	3,8%
Államadósság:	a GDP 54,1%-a
Éves államháztartási hiány:	a GDP -3%-a

Magyarország főbb exportcikkei: irodagép és gépi adatfeldolgozó berendezés, közúti jármű és villamos gép, készülék és műszer.

Magyarország főbb importcikkei: irodagép és gépi adatfeldolgozó berendezés, a villamos gép, készülék és műszer és a híradástechnikai, hangrögzítő és -lejátszó készülék.

Mianmar

Területe:	676 578 km ²
Népesség:	55 622 506 fő
Pénznem:	kyats (MMK)
GDP:	329,8 milliárd \$
Egy főre eső GDP:	1484 \$
GDP növekedés:	5,9%
Munkanélküliségi ráta:	0,8%
Infláció fogyasztói árakon számolva:	4%
Államadósság:	a GDP 33,6%-a
Éves államháztartási hiány:	a GDP -3,2%-a

Magyarország főbb exportcikkei: N/A

Magyarország főbb importcikkei: N/A

Szingapúr

Területe:	719,2 km ²
Népesség:	5 995 991 fő
Pénznem:	szingapúri dollár (SGD)
GDP:	528,1 milliárd \$
Egy főre eső GDP:	93 905 \$
GDP növekedés:	3,6%
Munkanélküliségi ráta:	2,2%
Infláció fogyasztói árakon számolva:	0,6%

Államadósság:

a GDP 111,1%-a

Éves államháztartási hiány:

a GDP -0,3%-a

Magyarország főbb exportcikkei: villamos gép, készülék és műszer, irodagép és gépi adatfeldolgozó berendezés, híradás-technikai, hangrögzítő és -lejátszó készülék.

Magyarország főbb importcikkei: gyógyszer, gyógyszerészeti termék, irodagép és gépi adatfeldolgozó berendezés, villamos gép, készülék és műszer.

Thaiföld

Területe:	513 120 km ²
Népesség:	68 615 858 fő
Pénznem:	thai baht (THB)
GDP:	1 236 milliárd \$
Egy főre eső GDP:	5712 \$
GDP növekedés:	3,9%
Munkanélküliségi ráta:	0,7%
Infláció fogyasztói árakon számolva:	0,7%
Államadósság:	a GDP 41,9%-a
Éves államháztartási hiány:	a GDP -3,5%-a

Magyarország főbb exportcikkei: villamos gép, készülék és műszer, ezek villamos alkatrésze, közúti jármű, energiafejlesztő gép és berendezés.

Magyarország főbb importcikkei: villamos gép, készülék és műszer, ezek villamos alkatrésze, különféle feldolgozott termékek, általános rendeltetésű ipari gép és berendezés, számítógép alkatrészek, gyógyszerek, orvosi eszközök, növényvédőszer, vegyi anyagok, állati termékek.

Vietnám

Területe:	331 210 km ²
Népesség:	97 040 334 fő
Pénznem:	dong (VND)
GDP:	648,7 milliárd \$
Egy főre eső GDP:	6900 \$
GDP növekedés:	6,8%
Munkanélküliségi ráta:	2,2%
Infláció fogyasztói árakon számolva:	3,5%
Államadósság:	a GDP 58,5%-a
Éves államháztartási hiány:	a GDP -6,7%-a

Magyarország főbb exportcikkei: gyógyszer és gyógyszerészeti termékek, közúti jármű és különféle feldolgozott termékek.
Magyarország főbb importcikkei: híradástechnikai készülék, villamos gép, készülék és műszer, illetve közúti járművek.

Kelet-Ázsia

Tajvan

Területe:	35 980 km ²
Népesség:	23 545 963 fő
Pénznem:	új tajvani dollár (TWD)
GDP:	1 189 milliárd \$
Egy főre eső GDP:	50 500 \$
GDP növekedés:	2,9%
Munkanélküliségi ráta:	3,8%
Infláció fogyasztói áron számolva:	1,1%
Államadósság:	a GDP 35,7%-a
Éves államháztartási hiány:	a GDP -0,1%-a

Magyarország főbb exportcikkei: elektronikai alkatrészek, optikai, orvosi műszerek, személygépkocsik és alkatrészeik, sertés és baromfihús, toll, szeszesital, zöldségek.
Magyarország főbb importcikkei: N/A.

Forrás:
<https://data.worldbank.org/>;
<http://exporthungary.gov.hu/>;
<http://konzuliszolgalat.kormany.hu>

Hasznos címek, kontaktok

Enterprise Europe Network debreceni irodája

Cím: 4025 Debrecen,
Vörösmarty utca 13-15.
Telefon: (+36) 52 500 710
E-mail: korosi.vanda@hbik.hu
Web: www.hbkik.hu

EXPORT HUNGARY

Magyarország Kormányának
exportfejlesztést támogató tevékenységét
bemutató honlap
Web: <http://exporthungary.gov.hu>

Indonéz Köztársaság Nagykövetsége

Cím: 1068 Budapest, Városligeti fasor 26.
Telefon: +36 1 413 3800,
+36 413 3801
Fax: +36 1 322 8669
E-mail: embassy@indonesianembassy.hu;
kbri@indonesianembassy.hu

Magyarországnak a Délkelet-Ázsiai Nemzetek Szövetsége (ASEAN) mellett működő állandó képviselő

Cím: ID Jakarta 12950,
Jalan Rasuna Said X/3 Kuningan
Telefon: 00 62 21 520 3459
Fax: 00 62 21 520 3461
E-mail: mission.jkt@mfa.gov.hu
Web: www.mfa.gov.hu/emb/jakarta

MALAJZIA BUDAPESTI NAGYKÖVETSÉGE

Cím: 1026 Budapest, Pasaréti út. 29
Telefon: +36 1 488 0810
E-mail: malbdpest@kln.gov.my
Web: www.kln.gov.my

Pallas Athéné Innovációs és Geopolitikai Alapítvány

Web: <http://www.geopolitika.hu>
E-mail: info@paigeobudapest.hu

Szingapúri Köztársaság Főkonzulátusa

Cím: 1121 Budapest,
Széchenyi-emlék út 13.
Telefon: +36 1 391 9030
E-mail: info@singapore.hu

Taiwan Trade Center (TAITRA) Budapesti Kirendeltség Külképviseleti Iroda

Cím: 1056 Budapest, Váci utca 81.
Telefon: (+36) 1 2664 664
E-mail: taitra@taitra.hu

Thaiföldi Királyság Nagykövetsége

Cím: 1025 Budapest, Verecke út 79.
Telefon: +36 1 438 4020,
+36 1 438 4025
Fax: +36 1 438 4023
E-mail: info@thaiembassy.hu;
thaiemba@mail.datanet.hu

Vietnami Szocialista Köztársaság Nagykövetsége

Cím: 1146 Budapest, Thököly út 41.
Telefon: +36 1 343 0963
E-mail: vp-budapest@mofa.gov.vn
Web: www.vietnamembassy.org

Kiadja: Hajdú-Bihar Megyei
Kereskedelmi és Iparkamara
4025 Debrecen,
Vörösmarty utca 13-15.

Telefon: +36 52 500 710
E-mail: hbkik@hbik.hu
Web: www.hbkik.hu

Felelős kiadó: Miklóssy Ferenc elnök és
Dr. Skultéti Éva főtktár

Címlapfotó: shutterstock.com
Nyomdai előkészítés: Kolonel D Kft., Debrecen
Nyomdai munkák: Litográfia Nyomda, Debrecen
Kapcsolat: kommunikacio@hbik.hu

2019.

A kiadvány a Pallas Athéné Innovációs és Geopolitikai Alapítvány
támogatásával valósult meg.